

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของไทย เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากระบบเกษตรกรรมไปสู่ระบบอุตสาหกรรม มีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาประเทศมากขึ้น สภาพสังคมจึงเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมือง เกิดค่านิยมยกย่องวัตถุและเงินทอง เป็นสิ่งสำคัญในชีวิต บุคคลจึงชวนชวาททุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุและเงินทอง จึงเกิดการฉ้อโกง คอร์รัปชันในวงราชการ จนเป็นข่าวครึกโครมทางหน้าหนังสือพิมพ์ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เกิดจากความตกต่ำเสื่อมโทรมของจิตใจ ทำให้จริยธรรมของบุคคลต่ำลงด้วย ส่งผลกระทบสู่วงการศึกษาระดับ สมพงษ์ จิตระดับ (2527) ได้ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันความเชื่อของการสร้างเขาวงกตให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตเริ่มเกิดความไม่มั่นใจมากขึ้นบางประการ เพราะสภาพสังคม เศรษฐกิจ ชีวิตความเป็นอยู่ได้รับการเปลี่ยนแปลงให้ยุ่งยากขึ้น มีความเจริญที่เป็นแหล่งอิทธิพลให้เกิดความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด ความเจริญทางด้านวัตถุเริ่มเข้ามาครอบงำแทนที่แนวความคิดเกี่ยวกับทางด้านศาสนามากขึ้นทุกที จนเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดสังคมที่มั่งคั่งมั่งร่ำรวยผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าส่วนรวมมากขึ้น คุณธรรมต่าง ๆ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุขกำลังถูกละทิ้ง และขาดการเชื่อถือในเรื่องการปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา เช่นเดียวกันในวงการแพทย์และพยาบาล จะพบว่าบุคลากรทางการแพทย์และพยาบาลนั้นจะหลังไหลออกไปทำงานในภาคเอกชนมากขึ้นทั้งในโรงพยาบาลและงานอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และค่าตอบแทนที่สูงขึ้น ทำให้เกิดการขาดแคลนแพทย์และพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐ สิทธิในการได้รับการรักษาพยาบาลของบุคคลจึงเกิดความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่เน้นย้ำค่านิยมยกย่องวัตถุและเงินทองให้ชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนี้ในวงการแพทย์และพยาบาลยังเกิดค่านิยมยอมรับนับถือพยาบาลวิชาชีพที่มีความชำนาญพิเศษในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ จนได้รับการยกย่องว่าเป็น "ซูเปอร์พยาบาล" ซึ่งน้อยคนจะปฏิบัติได้ เพราะต้องได้รับการฝึกฝนเป็น

พิเศษ และต้องทำงานอยู่กับเครื่องมือเหล่านี้อยู่เป็นเวลานานพอสมควรจึงเกิดทักษะในการใช้และควบคุม อันที่จริงแล้ว หากพิจารณากันอย่างลึกซึ้งแล้วจะเห็นได้ว่าในลักษณะงานเช่นนี้ พยาบาลมีปฏิริยาสัมพันธ์กับเครื่องมือมากกว่าผู้ป่วย จึงเป็นที่น่าทึ่งยิ่งว่า ผู้ป่วยจะถูกลดคุณค่าของความเป็นคนที่ประกอบด้วยร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และวิญญาณ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตนลงไป (พวงรัตน์ บุญญานรักษ์, 2533)

แต่วิชาชีพพยาบาลนั้น ถ้าจะย้อนกลับไปดูที่กำเนิดของวิชาชีพจะพบว่า วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่เกิดจากมโนธรรมของมนุษย์ที่รู้ว่าการช่วยเหลือประคับประคองเพื่อนมนุษย์ในยามที่ทุกข์ยากจากความเจ็บไข้ได้ป่วยหรือบาดเจ็บ อันตรายเป็นสิ่งที่พึงกระทำ ความรู้สึกเห็นใจในความทุกข์ ความเมตตาสงสาร และความปรารถนาที่จะช่วยปิดเป่าความทุกข์เหล่านั้นแก่เพื่อนมนุษย์ เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์แสดงออกถึงการปฏิบัติที่เอื้ออาทรต่อกัน วิชาชีพพยาบาลจึงเป็นวิชาชีพที่เริ่มต้นจากความรู้สึกที่คำนึงถึงคุณค่าของกันและกัน และมองเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ของกันและกัน (สวลี ศิริโล, 2530) และด้วยเหตุนี้สังคมจึงคาดหวังความเป็นคนดีมีเมตตาจากบุคคลผู้เป็นพยาบาลควบคู่ไปกับความรู้ความสามารถทางการพยาบาล แต่การหล่อหลอมเพื่อให้ได้บุคคลที่เปี่ยมด้วยจริยธรรมมาให้การพยาบาลตามที่สังคมคาดหวังนั้น ต้องได้รับการสนับสนุนจากสังคม และการเสริมสร้างจริยธรรมภายในวิชาชีพร่วมกัน เมื่อใดก็ตามที่พยาบาลมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม ปัญหาความขัดแย้งก็จะเกิดขึ้น เช่น การใช้อารมณ์กว่าผู้ป่วย ไม่เอาใจใส่ต่อผู้ป่วย ปฏิเสธที่จะให้การพยาบาลผู้ป่วยที่เป็นโรคเอดส์ หรือการมุ่งในเรื่องค่าตอบแทนและความสุขสบายดูแลเฉพาะผู้ที่เจ็บป่วยเล็กน้อย แม้จะเป็นพยาบาลเพียงบางส่วน แต่ก็ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้รับบริการ และสร้างภาพพจน์ที่ไม่ดีแก่วิชาชีพ

ส่วนสาเหตุของการเกิดปัญหาจริยธรรมนั้น อาจมีสาเหตุหลายประการ เช่น พื้นฐานทางด้านจริยธรรมของผู้เข้าเรียนพยาบาลไม่ค่อยมีมากนัก และต้องเรียนวิชาการมาก ทางด้านคุณธรรมจริยธรรมจึงน้อยลง ค่านิยมยกย่องผู้ที่มีความชำนาญพิเศษในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ และแบบฉบับของพยาบาลที่ปฏิบัติงานอยู่แล้วบางส่วน ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้มาใหม่ (วรรณวิไล จันทราภา อ่างใน คณะพยาบาลศาสตร์, 2522) นอกจากนี้ปัญหาจริยธรรมยังเกิดได้จากความขัดแย้งในใจเกี่ยวกับปัญหาทางจริยธรรม เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการนิทกษสิทธิ์ในการมีชีวิตที่เรียกว่า เมตตาฆาตกรรม การทำแท้ง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิ์ในความเป็นเจ้าของร่างกายและชีวิตของผู้ป่วย การตัดสินใจที่จะเข้ารับการตรวจรักษาในโรงพยาบาล สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่พยาบาลจะต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจแก้ไขปัญหานั้นอย่างถูกต้อง เหมาะสม

บนพื้นฐานของความรู้ทางวิชาการทางการแพทย์ ความเข้าใจผู้ป่วยและค่านิยมทางจริยธรรมของพยาบาล ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความรับผิดชอบโดยตรงของสถาบันการศึกษาพยาบาลที่จะเป็นแหล่งความรู้ เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมสำหรับวิชาชีพให้นักศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงานการพยาบาลต่อไป ดังปรากฏในแผนพัฒนาการศึกษาพยาบาลระยะที่ 6 ซึ่งมุ่งเน้นให้ได้ผลผลิตที่มีคุณสมบัติเพิ่มจากวิชาชีพทางการพยาบาลอีก 3 ประการ คือ

1. กาย (Body) ที่มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์
2. สมองและจิตใจ (Mind) ที่มีความรู้ ความคิด อันได้รับมาจากการศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสม

และเหมาะสม

3. จิตใจอันสูงส่ง (Spirit) ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการเป็นพยาบาล ทั้งนี้เพราะหากพยาบาลขาดจิตใจที่มีความเมตตา กรุณา ความอดทน เสียสละ และการอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของผู้รับบริการแล้ว อาจกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาพยาบาลของสถาบันการศึกษานั้น ๆ ไม่สัมฤทธิ์ผลตามที่คาดหวังไว้ (ศูนย์ประสานงานการศึกษาพยาบาล, 2527)

แต่เดิมการศึกษาพยาบาลมุ่งให้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรม แต่เมื่อวิชาการและเทคโนโลยีมีมากขึ้น เนื้อหาวิชาก็มีมากขึ้นด้วย ทำให้การเรียนการสอนจริยธรรมถูกเบียดบังเวลาไป (สุนทร คัมภีร์ อ่างใน คณะพยาบาลศาสตร์, 2522) ในปัจจุบันหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้กำหนดให้มีวิชาที่สอนเกี่ยวกับจริยธรรมแยกออกมาเป็นวิชาหนึ่ง แต่ลักษณะรูปแบบการสอนยังคงเป็นการบอกกล่าวหลักการ ซึ่งพินิจ รัตนกุล (อ่างในคณะพยาบาลศาสตร์, 2522) ให้ความเห็นว่า การจะสร้างจริยธรรมให้ได้ผลนั้น ต้องให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาด้านจริยธรรมด้วยตนเองจะให้ความถูกต้องกว่าการให้เรียนตามคำบอกโดยไม่ได้คิด แต่ทั้งนี้การสอนต้องใส่หลักจริยธรรมของวิชาชีพไว้ด้วย จากการวิจัยทางการพยาบาล Rabb (1976) พบว่า การที่พยาบาลไม่สามารถจัดการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางด้านจริยธรรมในการทำงานได้นั้น เนื่องจากพยาบาลขาดความเข้าใจการเชื่อมโยงความรู้ทางด้านจริยธรรมกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ทำให้ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ตัดสินปัญหาได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งความบกพร่องนี้เกิดจากการขาดความสนใจที่จะมีการอภิปรายอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับปัญหาทางจริยธรรมและทฤษฎีทางจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาพยาบาล สำหรับในประเทศไทย จากการศึกษาค้นคว้าและการนำหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ไปใช้นั้นพบว่า การเสริมสร้างจริยธรรมทั้งด้านเนื้อหาแนวทฤษฎี และการปฏิบัติยังไม่ปรากฏอย่างเด่นชัดในการจัดการเรียนการสอน (นางรัตน์ บุญญานุรักษ์, 2533)

จากความคิดเห็นต่าง ๆ เหล่านี้ จะเห็นว่า ในการนำหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ไปใช้นั้น จะสามารถสอดคล้องกับจริยธรรมได้น้อย เนื่องจากวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามามากขึ้นใน วงการแพทย์ พยาบาล ดังนั้นการปลูกฝังจริยธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาลนั้นจึงกระทำได้โดยการ สอดแทรกไปในการจัดกิจกรรมนักศึกษา การสร้างบรรยากาศและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการส่งเสริมศีลธรรมแก่นิสิตในทางอ้อมแล้ว (สุนน อมรวิวัฒน์, 2532) และจากการศึกษา ของรัชนิวรรณ ชูสถาน (2531) พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีส่วนช่วยในการพัฒนาการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมได้ และ เรวัต ชารีรัตน์ (2532) ก็พบว่า การฝึกอบรมช่วยพัฒนาการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมได้เช่นกัน นอกจากนี้ ทบวงมหาวิทยาลัยยังได้จัดทำแผนงานส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรมและจริยธรรมของทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อตอบสนองนโยบายและมาตรการของ แผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะที่ 7 ซึ่งมีนโยบายดังนี้

1. สนับสนุนการจัดองค์กรและกิจกรรมนักศึกษาที่เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ
2. ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ ให้แก่นักศึกษา ได้แก่ สำนักของการเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย มีมนุษยธรรม ประกอบอาชีพสุจริต พึ่งพาตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างให้นักศึกษามีโลกทัศน์กว้างขวาง มีความเข้าใจ และเห็นคุณค่าหลากหลายทางวัฒนธรรมและอารยธรรม ความเชื่อทางศาสนาและปรัชญา (คณะ อุดมกรรมการประชาสัมพันธ์สภาการพยาบาล, 2532)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเกิดแนวความคิดที่ว่า เมื่อจริยธรรมนั้นสามารถจะปลูกฝังได้จากการจัด กิจกรรมนักศึกษาพยาบาล ควรจะมีกำหนดไว้ในเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา และ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา ก็ควรจะต้องทราบว่ากิจกรรมนักศึกษาประเภทใดส่งเสริมคุณลักษณะ ทางจริยธรรมด้านใดให้แก่นักศึกษาพยาบาล เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักศึกษานั้นสามารถปลูกฝังและ ส่งเสริมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างแท้จริง และเนื่องจากกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข มีวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดถึง 23 แห่ง จำนวนพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา จากหน่วยงานนี้จึงมีจำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วประเทศ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์ กิจกรรมนักศึกษาพยาบาลที่ส่งเสริมจริยธรรมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาพยาบาล ในอันที่จะช่วยพัฒนา จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งจะสำเร็จการศึกษาและเป็นพยาบาลที่ดีต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมของนักศึกษาพยาบาลที่ส่งเสริมจริยธรรมของวิทยาลัยพยาบาล
สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

ขอบเขตของการวิจัย

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่
 - 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมคุณลักษณะทางจริยธรรม
ซึ่งรวบรวมจากอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา
 - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนักศึกษา ซึ่ง
รวบรวมจากเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลจัดทำขึ้น และอาจารย์ที่ปรึกษา
กิจกรรมนักศึกษา
2. คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ใช้เป็นกรอบในการศึกษาได้จากการวิเคราะห์จรรยาบรรณ
วิชาชีพของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 บทบัญญัติจรรยาสำหรับพยาบาลระหว่าง
ประเทศ ฉบับแก้ไข ค.ศ. 1973 และเอกสารประกอบอื่น ๆ ซึ่งได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ
ด้านจริยธรรม จำนวน 10 ท่าน สรุปเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรม 20 คุณลักษณะดังนี้
 - ความมีสติ
 - การมีวิจารณ์
 - ความมีเหตุผล
 - ความไม่รู้
 - ความเคารพในสิทธิมนุษยชน
 - ความยุติธรรม
 - ความซื่อสัตย์สุจริต
 - ความเสียสละ
 - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 - ความเมตตากรุณา
 - ความรับผิดชอบ

- ความผูกพันตั้งมั่นต่อวิชาชีพ
- ความอดสาหัสอดทน
- ความสามัคคี
- ความสุภาพ อ่อนโยน
- ความมีระเบียบวินัย
- ความกล้าหาญ
- ความจริงใจ
- การมีพฤติกรรมสุภาพ
- ความศรัทธาในศาสนา

3. ประเภทของกิจกรรมนักศึกษาที่นำมาศึกษานั้น ได้จากการสำรวจข้อมูลกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นในวิทยาลัยพยาบาลแต่ละแห่ง นำมาสรุปได้ 9 กิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย

- กิจกรรมด้านกีฬา
- กิจกรรมด้านศาสนา
- กิจกรรมด้านวิชาการ
- กิจกรรมด้านการเมือง
- กิจกรรมด้านนันทนาการ
- กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม
- กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์
- กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กิจกรรมด้านอื่น ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมจริยธรรมแก่นักศึกษาพยาบาล
2. ผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมนักศึกษาได้ทราบและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมจริยธรรม อันจะเป็นส่วนช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเป็นพยาบาลที่ดีต่อไป

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

จริยธรรม หมายถึง หลักการของความประพฤติที่ผู้เป็นพหุบาลทุกคนจะต้องเข้าใจ สอมรับและนับถือ เป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อแสดงออกถึงมาตรฐานของความประพฤติและการปฏิบัติงาน ในแนวเดียวกัน ซึ่งหลักการของความประพฤติเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้นักศึกษาพหุบาล ประกอบตัว

- ความมีสติ หมายถึง การกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรู้ตัว มีความคิดที่ถี่ คัดอย่าง รอบคอบ รู้จักพิจารณาเลือกสรรสิ่งที่ตั้งงามมาปฏิบัติ

- การมีวิจารณญาณ หมายถึง การรู้จักใช้ปัญญาในการตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญหาคำต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เผชิญอยู่

- ความมีเหตุผล หมายถึง การไม่ยึดถือเพียงแนวความคิดของตนเอง สอมรับฟังและ เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ รู้จักวิเคราะห์ความคิดเห็นนั้น ๆ โดยใช้เหตุผล ไม่ใช้อคติหรือความรู้สึกส่วนตัวในการพิจารณาตัดสิน

- ความใฝ่รู้ หมายถึง การชวนชาวศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทั้งในด้านที่ เกี่ยวกับวิชาการ วิชาชีพ และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

- ความเคารพในสิทธิมนุษยชน หมายถึง การเคารพและยอมรับในชีวิต เกียรติศักดิ์ศรี สิทธิและหน้าที่ของผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงสัญชาติ เชื้อชาติ ลัทธิศาสนา วรณะ วัย เพศ ลัทธิการเมือง และสถานภาพของบุคคล

- ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติต่อบุคคลด้วยความเสมอภาค ไม่มีความลำเอียง

- ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความ เป็นจริง ความเหตุผล ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ หรือเบียดบังผลประโยชน์ของผู้อื่น เพื่อสร้างผลประโยชน์ ให้กับตนเอง

- ความเสียสละ หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ด้วยกำลัง ภาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา ยอมเสียสละความสุขสบายส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม รวมถึงการรู้จักสละทั้งอารมณ์ร้ายของตนเอง

- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การกระทำที่แสดงถึงไมตรีจิต ความโอบอ้อมอารี มีน้ำใจ เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความสะดวก มีความสุขและพอใจ

- ความเมตตากรุณา หมายถึง การมีความรัก สงสารปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข

เต็มใจที่จะปฏิบัติ คุณดูแล และให้ความช่วยเหลือด้วยกาย วาจา ใจ เมื่อเห็นผู้อื่นทุกข์

- ความรับผิดชอบ หมายถึง การทำงานด้วยความพากเพียร เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วง และยอมรับในความผิดและความชอบของผลงานของตนเอง
 - ความผูกพัน ตั้งมั่นต่อวิชาชีพ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน และพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการให้ความร่วมมือกับสถาบันทางวิชาชีพ
 - ความอดุสาหะ อดทน หมายถึง ความพยายามในการกระทำความดีสิ่งหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ และเต็มความสามารถในศักยภาพแห่งตน รวมถึงการใช้กำลังสติปัญญาเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง
 - ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกซึ่งการร่วมแรง ร่วมใจกัน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพ
 - ความสุภาพ อ่อนโยน หมายถึง การมีกิริยานุ่มนวล มารยาทดี วาจาไพเราะ รู้จักกาลเทศะ อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักให้เกียรติและยกย่องผู้อื่น มีสัมมาคารวะแก่คนทั่วไป
 - ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติของตนเอง ปฏิบัติถูกต้อง และเหมาะสมตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย จรรยา มารยาท และศีลธรรมของสังคม
 - ความกล้าหาญ หมายถึง การริเริ่มประพฤติก่อปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงามและเป็นประโยชน์ และรักษาความดีนั้นไว้อย่างต่อเนื่อง ไม่ปฏิบัติตามหมู่คณะในทางที่ไม่ถูกต้อง
 - ความจริงใจ หมายถึง การกระทำความดีต่าง ๆ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่แสวงสร้างไม่หวังผลตอบแทนจากการกระทำนั้น และไม่แฝงไว้ด้วยกลอุบายหรือเล่ห์เหลี่ยม
 - การมีพฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง การดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย เครื่องแต่งกาย สิ่งแวดล้อม รวมถึงการระวังรักษาสุขภาพให้ปลอดจากโรค
 - ความศรัทธาในศาสนา หมายถึง การมีความเชื่อในศาสนา ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาด้วยความเลื่อมใส และเป็นศาสนิกชนที่ดี
- กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ที่วิทยาลัยพยาบาลหรือนักศึกษาพยาบาลเป็นผู้จัดทำขึ้นนอกเวลาเรียน และมีได้กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือมิได้บังคับว่าจะต้องเรียน อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา หมายถึง อาจารย์พยาบาลที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาพยาบาล ซึ่งได้รับการมอบหมายจากวิทยาลัยพยาบาลโดยหนังสือแต่งตั้ง ระเบียบ มติที่ประชุม หรือโคสวาจา ในปีการศึกษา 2534

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นพัฒนากรอบการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นดำเนินการวิจัย

ดังมีรายละเอียดของการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นพัฒนากรอบการวิจัย

- 1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางจริยธรรม
- 1.2 วิเคราะห์คุณลักษณะทางจริยธรรมจากจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลและบทบัญญัติจรรยาพยาบาลสากล
- 1.3 รวบรวมเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล พร้อมทั้งให้ความหมาย
- 1.4 สร้างแบบพิจารณาคคุณลักษณะทางจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล
- 1.5 นำแบบพิจารณาคคุณลักษณะทางจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาคบุคคลที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม ดังนี้
 - 1.5.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ สนใจ และศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพการพยาบาล
 - 1.5.2 เป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับจริยธรรมในวิชาชีพการพยาบาล
 - 1.5.3 เป็นผู้ที่มีใจและให้ความร่วมมือ
- 1.6 รวบรวมคุณลักษณะทางจริยธรรมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม
- 1.7 นำผลมาสรูปเป็นกรอบจริยธรรมที่นำมาศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นดำเนินการวิจัย

- 2.1 นำกรอบจริยธรรมที่ใช้ในการวิจัยซึ่งได้จากขั้นที่ 1 มาสร้างแบบวิเคราะห์กิจกรรมนักศึกษาพยาบาล และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจะประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 กถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ
 - ตอนที่ 2 กถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมคุณลักษณะทางจริยธรรมเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 3 ถ้ามองเกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมนักศึกษา
เป็นแบบตรวจสอบรายการ

2.2 นำแบบวิเคราะห์กิจกรรมนักศึกษาพยาบาลและแบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่สร้างขึ้น
เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

2.3 ปรับปรุงแก้ไข แบบวิเคราะห์กิจกรรมนักศึกษาพยาบาล และแบบสอบถามเพื่อการ
วิจัย

2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถาม และรอรับคืน โดยใช้บริการไปรษณีย์
ส่วนการวิเคราะห์เอกสารนั้น ได้วิเคราะห์จากเอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาพยาบาล
ที่วิทยาลัยพยาบาลแต่ละแห่งจัดทำขึ้น

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบวิเคราะห์กิจกรรมนักศึกษาพยาบาลและแบบสอบถาม
เพื่อการวิจัยโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ เพื่อทราบปริมาณของแต่ละคุณลักษณะทาง
จริยธรรมที่ปรากฏในกิจกรรมนักศึกษา

2.6 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2.7 สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัยนั้น จะเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย
ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย และ
วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กล่าวถึง หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและกิจกรรม
นักศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยละเอียด ในเรื่อง
วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการ

วิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กล่าวถึงลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ

คำบรรยายและการบรรยายสรุป

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป